

ગુરુવંદન વિધિ

શ્રી મુનિ મહારાજ પાસે જાવ ત્યારે તેમને વિધિપૂર્વક વંદન કરવા જોઈએ. પ્રથમ બે “ખમાસમજા” દેવાં, ત્યારબાદ ઉભા થઈ મુનિરાજને “ઈચ્છકાર”ના પાઠથી સુખશાતા પૂછવી, તે નીચે મુજબ -

ઈચ્છામિ ખમાસમજો વંદિંદું જાવણિજજાએ નિસહીઆએ મત્થઅણ વંદામિ (૨)

ઈચ્છકાર! સુહ-રાઈ? (સુહ-દેવસિ?) સુખ-તપ?

શરીર નિરાબાધ? સુખ સંજમ જગ્તા નિર્વહો છો જો?

સ્વામી શાતા છેજુ? મત્થઅણ વંદામિ.

(પદવીધર હોય તો ફરી ખમાસમજું દેણું.)

સામાન્ય રીતે સવારે દેવવંદન કર્યા પછી ગુરુવંદને જરૂર જોઈએ. તે વખતે તેમની સુખશાતા આ સુત્રથી પૂછવામાં આવે છે. સવાર હોય તો “સુહદ્રાઈ” કહેતું અને બપોર પછી “સુહદેવસિ” કહેતું. તે પ્રમાણે સુખશાતા પૂછી, એક ખમાસમજા દઈ, ઉભા થઈ “અભુક્તિઓ” કહેતું. પ્રથમ “ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ન! અભુક્તિઓ ખામેટું?” થી આદેશ માગવો. પછી ગુરુ મહારાજ “ખામેટ” એ પ્રમાણે ખામવાની આશા કરે, ત્યારે “ઈચ્છ” કહીને વંદણાં દેવાની પેઠ નીચે નમીને જમજો હાથ લોંય પર ઉપર અવળો આગળ ધરવો અને તાબો હાથ મોં આગળ સાડી/પછેડિનો છેડો/રૂમાલ મુહુપતિ ધરી રાખી “જં કિંચિ અપતિઅં”થી બોલતું.

અભુક્તિઓ - ગુરુખામણા સૂત્ર

ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ન! અભુક્તિઓમિ અનિંબતર રાઈયં / દેવસિઅં ખામેટું? (ખામેટ) ઈચ્છાં, ખામેભિ રાઈયં / દેવસિયં. જં કિંચિ અપતિઅં, પરપતિઅં, ભત્તે, પાણે, વિષાયે, વેઆવચ્ચે, આલાવે, સંલાવે, ઉચ્ચાસણે, ચમાસણે, અંતરભાસાએ, ઉવરિભાસાએ, જં કિંચિ મજજ વિષય પરિહીંણાં, સુહુમં વા બાયરં વા, તુલ્ભે જાણાએ, અહં ન જાણાએ, તસ્સ મિચ્છા મિ હુક્કડાં.

(આ સુત્રથી ગુરુ મહારાજ પત્યે આપણાથી જાણતા - અજ્ઞાતા આજ્ઞાતાના - અપરાધ થયો હોય તેની જ્ઞાન માંગવામાં આવી છે. પછી ઉભા થઈ એક ખમાસમજા દઈ ઉભા રહી સુખશાતા પૂછવી. પછી પચ્ચફુલાજ લઈ ખમાસમજું દઈ “સાહેબ! ભાત પાકીનો વાલ દેશોજ” એમ વિનંતી કરવી. - જે વાખ્યાન વખતે ગુરુ વંદન હોય તો અભુક્તિઓ પછી ખમાસમજા દઈ - ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ન વાયણા સંદિસાહું?)

ફરી ખમાસમજું. ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ન વાયણા લેણું? ઈચ્છાં. ફરી ખમાસમજું. ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ન પસાઓ કરી વાયણા પ્રસાર કરશોજુ.

પછી હાથ જોડી ઉભા રહેતું. સાહેબજી માંગલિક ફરમાવે પછી સર્વસભાને વંદન કરીને ઉભા રહીને કે ઉભડક બેસીને કે સુખાસને વાખ્યાન સાંભળવા.

મુનિ કેવા હોય?

જે સાધુ સમાચારી વડે યુક્ત હોય અને ચરણ કરણમાં ઉપયોગવાળા હોય તે અનેક ભવના ઉપાર્જન કરેલા અનંતા કર્મને ખપાવે છે.

સુગુરુ મહિમા

કુંભ બાંધ્યો જલ રહે, કુંભ વિના જલ ન હોય ॥
 જ્ઞાને બાંધ્યો મન રહે, ગુરુ વિના જ્ઞાન ન હોય ॥
 ગુરુ દીવો ગુરુ દેવતા, ગુરુ વિના ધોર અંધાર ॥
 જે ગુરુ વાણી વેગલા, તે રડવટિયો સંસાર ॥
 ગુરુ ગોવિદ દોઉ ખડે, કાકે લાગું પાય ॥
 બલિહારી ગુરુ આપકી, ગોવિદ દિયો બતાય ॥
 ધ્યાન મૂલં ગુરોમૂર્તિ, પૂજામૂલં ગુરોપર્દી ॥
 મન્ત્ર મૂલં ગુરોવર્કયં, મોક્ષમૂલં ગુરોર્ક્ષપા ॥

- કુંભ સાધુ લિંગ છતાં અવંદ ઓવા પાંચ :**પાર્શ્વસ્થ, અવસ્થ, કુશીલ, સંસકત, યથાચ્છંદ.
ચરણ સીતરી :મહાક્રત - ૫, ધતિ ધર્મ ૧૦ પ્રકારે, સંયમ ૧૭ પ્રકારે, અરિહંત આદિ દર્શનો વૈયાવૃત્ય ૧૦, બ્રહ્મ ગુમિ-બ્રહ્મયર્થની વાડ ૮ પ્રકારે, જ્ઞાનાદિત્રિક-જ્ઞાન-દર્શન - ચારિત્ર - ૩, તપ - ૬, બાધ્ય - ૬, અભ્યંતર - ૧૨ અને કોથાદિ કષાયનો નિગ્રહ ૪.
કરણ સીતરી :અશનાદિ પિંડ વિશુદ્ધિ - ૪ પ્રકારે, સમિતિ - ૫, ગુમિ - ૩, અનિત્યાદિભાવના - ૧૨, સાહુની પ્રતિમા - ૧૨, ઈન્દ્રિય નિરોધ - ૫, પ્રતિ લેખના - ૨૫ પ્રકારે, અભિગ્રહ - ૪ પ્રકારે.

ગુરુવંદનામાં લાગતા ત૨ દોષ

(૧) અનાદરથી વાંદે, (૨) સત્યપણે વાંદે, (૩) ઉતાવળથી વાંદે, (૪) વાંદણાના સ્પષ્ટ અક્ષર ન બોલે, (૫) તીડની જેમ કૂદી કૂદીને વાંદે, (૬) અંકુશની જેમ ઓધો રાખીને વાંદે, (૭) કાચબાની જેમ વાંદે, (૮) મતસ્યની જેમ એકને વાંદી શીંઘ બીજાને વાંદે, (૯) મનમાં ગુરુની હીનતા ચિંતવતો વાંદે, (૧૦) દીંચણ ઉપર હાથ રાખીને વાંદે, (૧૧) ભયથી વાંદે, (૧૨) મને ભજશે એમ ધારીને વાંદે, (૧૩) ગુરુને મિત્ર ધારી વાંદે, (૧૪) પોતાના ગૌરવની ઈચ્છાથી વાંદે, (૧૫) માત્ર ગુરુ બુધ્યથી નહીં પણ ભાસવા આદિને કારણો વાંદે, (૧૬) ચોરની જેમ છાનો છાનો વાંદે, (૧૭) પ્રત્યનીક (શત્રુ) ધારીને વાંદે, (૧૮) કોધથી વાંદે, (૧૯) તર્જના કરતો વાંદે, (૨૦) શર્ટાએ કરીને વાંદે, (૨૧) દીલના કરતો વાંદે, (૨૨) અર્ધવાંદી વચ્ચે વિકથા કરે, (૨૩) અંધારે દીઠા ન દીઠા વાંદે, (૨૪) સિંગની જેમ એક તરફ વાંદે (મસ્તકની એક બાજુ હાથ લગાડે), (૨૫) વેઠ જાણીને વાંદે, (૨૬) વાંદ્યા વિના છુટારો નહીં એમ ધારીને વાંદે, (૨૭) ઓધા ઉપર અને મસ્તકે હાથ લાગે નહીં એવી રીતે વાંદે, (૨૮) ઓછા અક્ષર બોલીને વાંદે, (૨૯) ઉત્તરચૂણિકા કરતો વધારે બોલતો વાંદે, (૩૦) મુંગો મુંગો વાંદે, (૩૧) અતિ મોટા શાબ્દે વાંદે, (૩૨) અયોગ્ય રીતે વાંદે.

શ્રી ક્ષમાલાભજુ કૃત સ્નાત્ર પૂજા

સ્નાત્રપૂજા વિધિ

પ્રથમ ગ્રાણ ગઢને બદલે ગ્રાણ બાજોઠ મૂકીને ઉપલા બાજોઠના મધ્ય ભાગે કંકુનો સાથિયો કરવો અને તેના આગળ કંકુના ચાર સાથિયા કરી ઉપર અક્ષત ચઠાવી ફળ મૂકવાં. વચ્ચા સાથિયા ઉપર રૂપાનાણું મૂકવું, ચારે સાથિયા પર પંચામૃત જળથી ભરેલા કળશ સ્થાપવા. વચ્ચા સાથિયા પર થાળ મૂકી તેમાં કેસરનો સાથિયો કરી, અક્ષત મૂકી, ગ્રાણ નવકાર ગણી પ્રભુને પથરાવવા. પછી બે સ્નાત્રિયાઓને જમણા હાથમાં રાખી બાંધી ઊભા રાખી ગ્રાણ નવકાર હાથ જોડી ગણાવવા પછી પ્રભુના જમણા અંગૂઠે કળશમાંથી જળ રેડી પ્રકાલન કરી અંગલુછણાં ગણા કરી કેસરથી પૂજા કરી, હાથ ધૂપીને સ્નાત્રિયાઓને જમણા હાથમાં કેસરનો ચંદલો કરવો અને અક્ષત, કેસર તથા ફૂલ મિશ્રિત કુસુમાંજલિ હાથમાં લઈ ઊભા રહેવું અને નવકાર મંત્ર બોલી સ્નાત્ર પૂજા શરૂ કરવી. દીપક પ્રભુની જમણી બાજુએ અને ધૂપ ડાબી બાજુએ રાખવો.

નવકાર મંત્ર

નમો અરિહંતાણં, નમો સિદ્ધાણં, નમો આયરિયાણં, નમો ઉવજાયાણં, નમો લોએસવ્યસાહૂણં, એસો પંચ નમુક્કારો, સવ્ય પાવપ્યણાસણો, મંગલાણં ચ સવ્યેસિ, પદમં હોઈ મંગલં.

સ્નાત્ર પૂજા પ્રારંભ

દોષા સિદ્ધ સ્વરૂપી જે હુઆ, કેવલ જ્ઞાન જિણાંદા
 યુગલા ધર્મ નિવારિયો, નમો નાભેય જિણાંદ ॥ ૧ ॥

દોષા

નાભિ નરેસર વંશ દિપાયો ધર્મ તઙ્ષો જિણે માર્ગ બતાયો ।
 કર્મ સુભટનો જોર હટાયો, કેવલ પામી શિવ પદ પાયો ॥
 કુસુમાંજલિ મેલો આદિ જિણાંદા, તોરા ચરણ કમલ સેવે ચોસઠ ઈંદા ॥ કુ... ૧ ॥

દોષા શાંતિ સુધામય ચંદલો, વારી વિષય કષાય ।
 ચોત્રીશ અતિશય શોભતા સોલમાં શ્રી જિનરાય ॥ ૨ ॥

દોષા

સોલમા શાંતિ જિણાંદ સુખકારી, પાંગીશ વાણી ગુણો વિસ્તારી ।

મિથ્યાત્વને દૂર નિવારી, પરમાનંદ તણા અધિકારી ॥
કુસુમાંજલિ મેલો શાંતિ જિણંદા ॥ તો...૨ ॥

દોષ બ્રહ્મચારી સિરસેહરો, જીવદ્યા ગુણધાર ।
લોકાલોક પ્રકાશતાં, શિવ વધૂ વરિયા સાર । ૩ ।

૬૧૬

સિદ્ધપુરીમાં પ્રભુજ બિરાજે, આદિ અનંત તિહાં સ્થિતિ છાજે ।
ભવ ભય ભાવઠ દૂર નિવારી; શ્રી નેમિસર મુક્તિ દાતારી ॥
કુસુમાંજલિ મેલો નેમિ જિણંદા ॥ તો... ॥ કુ...૩ ॥

દોષ સિદ્ધ સ્વરૂપી જે હુઆ, હોશે વળી વર્તમાન ।
તસ આલંબન આપતાં, સેવો શ્રી જિન ભાણ । ૪ ।

૬૧૭

સેવો શ્રી જિન પાસ ઉલ્લાસે, કુમતિ કદાગ્રહ દૂરે નાસે ।
સુરનરચકી મનને ઉલ્લાસે, શિવસુખ માગત શ્રી જિન પાસે ॥
કુસુમાંજલિ મેલો પાસ જિણંદા ॥ તો... ॥ કુ...૪ ॥

દોષ શાસન નાયક વીર જિન, સકલ જંતુ હિતકાર
દ્રદ્ય ભાવ જિન સેવતાં, આપે શિવસુખ સાર । ૫ ।

૬૧૮

શિવસુખવાસી કેવળનાણી, શુદ્ધ પરંપર એહ નિશાણી ।
ભવજલ તારણ જેહની વાણી, તસ ચરણે પ્રણમંત ઠચાણી ।.
કુસુમાંજલિ મેલો વીર જિણંદા ॥ તો... ॥ કુ...૫ ॥

દોષ અજિત સંભવ અભિનંદન, સુમતિ પદ્મ સુપાસ ।
ચંદ્ર સુવિધિ શીતલ નમું, શ્રેયાંસ પૂરૈ આસ ॥ ૬ ॥

૬૧૯

વાસુપૂજય જિન વિમલ અનંત, ધર્મ કુંથુજિન અર ભગવંત ।
મલિલ સુવ્રત નમિનાથ મહંત, જિનને કુસુમાંજલિ વિરચંત ॥
કુસુમાંજલિ મેલો સકલ જિણંદા ॥ તો... ॥ કુ...૬ ॥

દોષ સમક્તિ પામીને કિયા ભવ સંખ્યા જિનરાજ ।
સિદ્ધાંતે વિસ્તાર છે, સંક્ષેપે કહું સાજ ॥ ૧ ॥

૬૨૦

(ભવ ગીજે સમક્તિ ગુજ રમ્યા ॥ એ દેશી ॥)

શ્રી આદિ જિણેશ્વર ઉપકારી, ભવ તેર કદ્યા છે સુખકારી । જેણો યુગલા નીતિ
નિવારી, પ્રભુ શિવ પદના છો અધિકારી ॥ ૧ ॥ સોલમા શાંતિ જિણંદારાયા, ભવ
ભાર કદ્યા છે સુખદાયા । બાવીસમા શ્રી જિન ગુણ ભરીઆ, ભવ નવમે શુદ્ધ વધૂ
વરીઆ ॥ ૨ ॥ શ્રી પાસ પ્રભુના ભવ દશ કદ્યા, શ્રી વીર જિણંદ સગવીશ લદ્યા
। ઓગણીશ જિણંદવર ઉપકારી, ભવ ગીજે મોક્ષ વધૂ ધારી ॥ ૩ ॥ સમક્તિ પામ્યા
જબ શુદ્ધ સહી, ભવ સંખ્યા તવ એ તિહાં ગ્રહી ॥ મન વચન કાયા શુભ ધ્યાન
ધરી, કરી સ્થાનક વીશની સેવ ખરી ॥ ૪ ॥ જિન નામ કર્મ તવ ઉપજાવે, આયુંધ
વિચ એક ભવ થાવે, ભરત ને ઐરવતેજ કદ્યા, મહાવિદેવ વિજય મધ્ય ખંડ લદ્યા
॥ ૫ ॥ પ્રભુ અવતરીઆ જગ વિસરામી ત્રણ જ્ઞાન સહિત અંતરજામી, માતાની
કુખે અવતરીઆ, માતા સુપના દેખે ગુણ ભરીઆ ॥ ૬ ॥

૬૨૧

વીર જિનવર વીર જિનવર કદ્યા, ભવ સગવીશ, ઋઘભદ્રેવના તેર કદ્યા,
શાંતિ પ્રભુ ભાર જગીશ । નેમ નિધાન પાર્શ્વનાથના દશ, શેષ જિનના, ત્રણ
ત્રણ જ્ઞાન, સ્થાનક વીશની સેવના, પ્રભુ બાંધું તીર્થકર ગોત્ર સુજ્ઞાશ, તપ
આરાધી મારગ સાધી, ચવી ઉપના સ્વર્ગ મોજાર, તિહાંથી ચવી માતા કુખે
ઉપના, તીર્થકર જગદાધાર ॥ ૭ ॥

દોષ પ્રભુ આવી ઉપના, માતા કુખે ઉદાર ।

માતા તપ સુપના લહે, મધ્ય જામિનીએ દશચાર ॥ ૧ ॥

૬૨૨

(અને હાંરે કાલો વર્સે વિમલા ચલે રે એ દેશી)

અને હાંરે ગજવર વૃધ્ધભ મનોહરું રે, કેસરીસિંહ લક્ષ્મી ઉદાર, હુલમાળા
શશી દીપતો રે; રવિ હંદ્રધજા મનોહાર । મંગલ આજ વધામણાં રે । ૧ । અને
હાંરે, કળશ સરોવર સાગરુરે, બારમે તેમ દેવવિમાન । રતની રાશી પૂર્ણ
ભરી રે, અજિન શિખા દેદીઘ્યમાન મં...૨ । અને હાંરે, ચઉદ સુપન દેખી
કરીરે, માતા હર્ષ હેયામં ધરંત । રાય પ્રત્યેરે પ્રકાશિયાંરે, દીઠાં ચઉદ સુપન
વિરતંત । મં...૩ । અને હાંરે રાય કહો સુણો ભામિની રે, એ સુપન લદ્યાં
શ્રીકાર । સુપન તણારે પ્રસાદથી રે હોશે પુગ બહુ મનોહાર । મં...૪ । અને
હાંરે ત્રિલોકનાયક એ હોશે રે કુણીપીપક રવિ સમો ધાર । હંદ્રાદિક સહુ સેવશે
રે, એ સ્વમતણો અધિકાર । મં...૫ ।

દોષ સોહમ સુરપતિનું તદા; આસન કંઘું સાર
અવધિ બલે તવ જ્ઞાણીઓ; પ્રભુજીનો અવતાર । ૧ ।

ટાલ

(રાગ સારંગ // સાહેબ શિવ વસીયા એ દેશી.)

સોહમ સુરપતિ ચિંતવેરે; જનમ સફળ થયો આજ, સાહેબ શિવ વસીયા । ભવસિંહુ
ઉત્તરવા રે; નિર્યામક સમ સાજ । સાહેબ દિલ વસીયા । ૧ । સાર્થ વાહ સમ એ
કથ્યો રે; ભવ અટવી કરે પાસ । સા... । હરખ ધણો મનમાં થયો રે; વિકસ્યા અંગ
ઉદાર । સા... । આભુષણ સંકીરણ હુઆરે, હરખ્યો ચિત્ત મોજાર । સા... ।
સિંહાસનથી ઉઠીયોરે, સતઅઠ પય સન્મુખ સાર । સા... ૩ । અંજલી જોડી કરી એકઠી
રે, દસ નખ એકઠા તામ । સા... । પ્રણમેં હીંદ્ર ભાવ કરીરે, વારંવાર તિણ ટામ
। સા... ૪ । શક્સતવ વિધિસું કરે રે, પ્રણમેં ત્રિભુવન સ્વામ, । સા... । સૂરલોકે
એવું વદેરે, પ્રગટ્યો જગવિસરામ, । સા... ૫ । ભવદવ તાપ સમાવવારે, પુષ્કરાવર્ત
સમ એહ રે । સા... । તે નિસુઝી સુર હરખીઆ રે, રંમાદિક સસનેહ સા... હા
સૂરલોકે ઓચ્છવ હુઓરે ગાવે ગીત રસાલ । સા... । નરક્ષેત્રે પ્રભુજી વધેરે, ઓચ્છવ
અતિહી ઉદાર । સા... ૭ । ગર્ભ સ્થિત પૂરણ થયે રે, જન્મ્યા ત્રિભુવન સ્વામ । સા
। ત્રિભુવનમાં શાંતિ થઈ રે, થઈ વધાઈ તામ । સા... ૮ ।

(સ્નાનિયાઓ જીન પ્રતિમાને ચોખાથી વધાવે)

પછી સ્નાનિયા પજ ગજ પ્રદક્ષિણા સહિત ખમાસમજ દઈ ચૈત્યવંદન જ્યવીયરાયના
આભવમજંડા સુધી કરે.

પ્રદક્ષિણાના દુહા

એકેકું ડગલું ભરે શત્રુજી સામ્હો જેહ
ઝાખભ કહે ભવ કોડનાં કર્મ ખપાવે તેહ - ૧
શંત્રુજી સમો તીરથ નહીં, ઝાખભ સમો નહીં દેવ.
ગૌતમ સરીખા ગુરુ નહીં, વળી વળી વંદું તેહ - ૨
દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર એ રત્નત્રધી નિર્ધાર;
ગ્રાણ પ્રદક્ષિણા તે કારણે ભવદુઃખ બંજનહાર - ૩.

ચૈત્યવંદન

અશોકવૃક્ષ : સુરપુષ્પવૃષ્ટિ દિવ્યધનિશામરમાસનં ચ; ભામંડલં
હુંકુભિરાતપત્રં, સત્પ્રાતિહાર્યાંશિ જીનેશ્રાણામ્.

સકલકુશલવંલિ પુષ્કરાવર્તમેધો, હુરિતિમિરભાનુ; કલ્પવૃક્ષોમાપન;
ભવજલનિધિપોત: સર્વસંપત્તિહેતુઃ; સભવતુ સતતં વ: શ્રેયશે શાંતિનાથ:, શ્રેયસે

પાર્શ્વનાથ:

ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ચૈત્યવંદન કરું? ઈચ્છં,
જ્ય જ્ય મહાપ્રભુ, દેવાધિદેવ, સર્વજ્ઞ શ્રી વીતરાગ દેવ.

મુહ દીહું પરમેસર, સુંદર સોમ સહાવ; ભુરિ ભવાંતર સંચિઓ, નહોસો સવિ
પાવ. ૧ જે મેં પાપ કીયા બાલપાણે; અહવા અન્નાણે, અન્ન ભવાંતર સો સો ખંડ જ્યો
પરમેસર ૨. તુમ મુહ દીહું સિસ્રિ પાસ જિણેસર, પાસ પસી પસાય કરી, વિનતડી
અવધાર; સંસારથો બીહામણો, સ્વામી આવાગમન નિવાર. ત હત્થા તે સુલખ્ખણા, જે
જિનવર પૂજંત; એકેપુણ્યે બાહિરા, સો પરધર કામ કરેત ૪. કવણે વાડી વાવીઓાં, કવણે
ગૂઢ્યાં ફૂલ; કવણે જિનવર ચઢાવીઓાં, ભાવ સરીસા મૂલ. ૫ વાડી વેલો મહોરિયો,
સોવન કુપલિમેણા; પાસ જિણેસર પૂજાએ, પંચે અંગુલીમેણા. ૬ દો ધોળા દો શામલા,
દો રતોપલવન; મરગયવના દુનિ જિણ, સોલસ કંચવન. ૭ નિય નિય માન કરાવીઓા,
ભરહેસ નયણાનંદ; તે મેં ભાવે વંદિયા, એ ચોવીસે જિણાંદ. ૮

વાત્ય છંદ

ક્રમભૂમિહિ-ક્રમભૂમિહિ, પઢમં-સંઘયણિ. ઉક્કોસય સતરિસય જિણવરાણ,
વિરહંત લખ્મઈ, નવકોડિહિ કેવલિણ, કોડિસહસ્સ નવ સાહુ ગમ્મઈ, સંપઈ
જિણવર વીસમુણિ, બિહું કોડિહિ વરનાણ, સમજાહ કોડી સહસ્સ દુઅ, થુણિસુ
નિચ્ય વિહાણ. ૮ જ્યઉ સામી! જ્યઉ સામી! રિસહ સિરિસતુંજિ! ઉંજિત
પહુ નેમિજિણ! જ્યઉ વીર! સચ્યઉરિમંડણ, ભરુઅચ્છેહિ મુણિ સુવ્યય,
મુહરિપાસ! દુહ-દુરિય ખંડણ, અવરવિદેહિ તિથ્રા, ચિહું દિસિ વિદિસ
જિંકેવિ. તીઅણાગય સંપઈય, વંદું જિણ સવ્યેવિ. ૧૦. સતાણવઈ સહસ્સા,
લક્ખા છપન અછુકોડિયો પંચસયા ચઉતીસા, તિઅલોએ ચેઈએ વંદે. ૧૧
જં કિંચિ નામતિથં, સંગે પાયાલિ તિરિયલોઓમિ, જાઈ જિણબિંબાઈ,
તાઈ સવ્યાઈ વંદામિ.

નમોત્થુણાં, અરિહંતાણાં ભગવંતાણાં. ૧ આઈગરાણાં, તિત્થયરાણાં,
સયંસંબુદ્ધાણાં. ૨ પુરિસુતમાણાં, પુરિસસીહાણાં, પુરિસવરપુંડ્રીઆણાં, પુરિસવર
ગંધહથીણાં. ૩ લોગુતમાણાં, લોગનાહાણાં, લોગહિઆણાં, લોગપદીવાણાં,
લોગપજજોઅગરાણાં. ૪ અભયદયાણાં, ચક્ખુદયાણાં, મગગદયાણાં, સરણદયાણાં,
બોહિદયાણાં. ૫ ધ્રમદયાણાં, ધ્રમદેસયાણાં, ધ્રમનાયગાણાં, ધ્રમસારહીણાં,
ધ્રમવરચાઉરંતચક્કવદ્વીણાં. ૬ અપદિહયવરનાણ દંસણધરાણાં, વિધકૃષ્ટઉમાણાં. ૭
જિણાણાં જાવયાણાં, તિનાણાં તારયાણાં, બુદ્ધાણાં બોહયાણાં, મુત્તાણાં મોઅગાણાં. ૮
સવ્યનૂણાં, સવ્યદરિસીણાં, સિવ-મયલ-મરુઅ-મણાંત-મફ્ખયમવ્યાબાઈ
મપુણારાવિન્નિસિદ્ધિગઈ નામધેય ઠાણાં સંપત્તાણાં. ૯ નમો જિણાણાં જિઅભયાણાં, જે

અ અઈયા સિદ્ધા, જે અ ભવિસંતિશાગએ કાલે; સંપઈ અ વહુમાણા, સવે
તિવિહેણ વંદામિ. ૧૦

જાવંતિ ચેઈઆઈ, ઉકે અ અહે અ તિરિઅલોએ અ;
સવ્વાઈ તાઈ વંદે, ઈહ સંતો તત્થ સંતાઈ. ૧
જાવંત કે વિ સાહુ, ભરહેરવયમહાવિદેહ અ;
સવેસિં તેસિં પણાઓ, તિવિહેણ તિદંડ વિરયાણ.

ઉવસગગહરં પાસં, પાસં વંદામિ કમ્મઘણ-મુક્ક; વિસહર-વિસનિશાસં,
મંગલ-કલ્લાણ-આવાસં. ૧ વિસહરકુલિંગમંતં, કંઠે ધારેઈ જો સયા મણુઓ;
તસ્સ ગહ-રોગમારી-દુષ્કજરા જંતિ ઉવસામં. ૨ ચિદ્ગુડ દૂરે મંતો, તુજ્જ પણામો
વિ બહુફલો હોઈ; નરતિરિઅસુ વિ જીવા, પાવંતિ ન દુક્ખ દોગચ્યં. ૩ તુહ
સમ્મતો લધે, ચિંતામણિકપ્પાયવભહિએ; પાવંતિ અવિંધોણ, જીવા
અયરામરં ઠાણં. ૪ ઈઅ સંથુઓ મહાયસ! ભત્તિભર-નિભરેણ હિઅઅણ;
તા દેવ! દિજજ બોહિં, ભવે ભવે પાસ-જિણાંદ! ૫

જય વીયરાય! જગગુરુ, હોઉ મમ તુહ પભાવાઓ; ભયવં! ભવનિવેઓ,
મળગાણુસારિએ ઈહફલસિદ્ધિ. ૧ લોગવિરુદ્ધચ્યાઓ, ગુરુજણપૂઆ પરત્થકરણાં
ચ; સુહગુરુજોગો તબ્યણસેવણા આભવમાંડા. ૨

પછી સ્નાત્રિયા હાથ ધોઈ, ધૂપી, કળણ વઈ પ્રલુ પાસે જીભા રહે.

સ્નાત્રૂપૂજા શરૂ

અચેતના અપિ દિશઃ; પ્રસેદુર્મુદિતા ઈવ । વાયવોડપિ સુખ સ્પર્શા, મંદમંદ વવુસ્તદા ॥ ૧ ॥
ઉદોતસ્તિજગતસી-દ્વધાન દેવદુર્ભુભિઃ । નારકા અધ્યમોદન્તે, ભૂરઘુષ્યજીવાસ માસદત્ ॥ ૨ ॥

દોષા જન્મ થયો શ્રી જિનતણો, લોકાલોક પ્રકાશ, છપ્પણ દિશિનુકરી તણાં,
આસન કંપ્યાં સાર । ૧ । અધો ઉર્ધ્વ ને રૂચકની, છપ્પણ કુમરી તામ; જન્મધરે
આવી તદા, વંદે ત્રિભુવન સ્વામ । ૨ ।

દોષા

(આત્મ સાધન રસી, અ દેશી)

કુમરીછપ્પણ મલી, આત્મભાવે ભલી, પ્રભુતણા જન્મનો સમય જાણી। ઓચ્છવ કારણે,
જન્મધર બારણે, આવી વંદે પ્રભુ ભાવ આણી । ૧ । માતને વંદીને, હર્ષ આનંદસુ, સુંદરી
જિનતણાં, ગીત ગાવે। સંવૃત વાયરે, ભૂમિતિહાં શુદ્ધ કરે, રત્નમય પીઠતિહાં રચાવે । ૨
। કેલીના ઘર કરી, ઉદ્ક આરી ભરી, જન્મનીને કુમરી મજજન કરાવે । દર્પણ દીવટી, વાયે
વીંગણ વલી. ચામરલઈ ગુણગ્રામ ગાવે । ૩ પ્રભુતણો પાણીએ, રાખી બાંધીને, કુમરીકહે
દીર્ઘ આયુ ઉદાર । પ્રભુતણે દરિસણે, જન્મ સફલ થયો, દરિસણ શુદ્ધ થયો આજ સાર । ૪ ।

દોષા જન્મ ઓચ્છવ કુમરી કરી, ગઈ નિજ સ્થાનક જ્ઞામ
સોહમપતિ શકેન્દ્રનું; આસન કંપ્યું તામ । ૧ ।

દોષા

(જ્યો જ્યો ગોડી શ્રીપાસ જિનેસર ભક્તિવચ્છ્વલ ભગવંત રે - અ દેશી)

જન્મ થયો શ્રી જિનનો જાણી, હરખ્યો ઈંદ્ર અપાર રે । મન ચિંતે હું આજ કૃતારથ,
સફલ હું અવતાર રે । ૧ । જન્મ મહોચ્છવ કરવા કારણા, ઈંદ્ર થયો ઉજમાલ રે ।
ભક્તિ કરતાં એહથી લહીએ, શિવપદવી સુવિશાલ રે । ૨ ૦ ૨ । હરિણ ગમેધીને ઈંદ્ર
તેડાવે, સુધોખા ઘંટા વજડાવેરે, બાર જોજન પહોળી આઈ ઊચી, ચારની લાલ કહાવેરે
। ૨ ૦ ૩ । પંચસયા સૂર તે વજડાવે, ઘોષણ ઈણી પરે થાવે રે । જન્મ થયો શ્રી જિનવર
કુરો, ઓચ્છવે ઈંદ્ર બોલાવે રે । ૨ ૦ ૪ । એમ સાંભળીને દેવ અસંખ્યા નરલોકે તે આવેરે
। જિનને જિન જનનીને પ્રણમી, બહુવિધિ તામ વધારે રે । ૨ ૦ ૫ । પ્રતિબિંબ મૂકી
માતા પાસે, ઈંદ્ર સંપુદ્ત પ્રભુ ધરીઆરે । પંચરૂપ તિહાં ઈંદ્ર કરીને, ચામર છત્ર તે ધરીયા
રે । ૨ ૦ ૬ । બત્તીસબદ્ધ નાટક બહુ સુરગણ, પ્રભુ આગળ નાયંતારે । સુરગિરિ પાંડુક
વનમે આયા, બહુવિધિ ભક્તિ કરતારે । ૨ ૦ ૭ । દેવ દેવી મલી એમ ગુણ ગાવે, ધન્ય
દિવસ થયો આજરે । પ્રભુ દરિસણથી દર્શન નિશ્ચલ, પામશું હવે શિવરાજરે । ૨ ૦
૮ । શકેન્દ્ર પ્રભુ ખોળે બેસાડ્યા, અચ્યુતઈન્દ્ર કહે તામરે । તીર્થોષધિજલ લાવો
સુરગણ, સ્નાત્ર મહોચ્છવને કામરે । ૨ ૦ ૯ ।

દોષા

માગધ તીર્થ પ્રભાસનાં, ગંગા સિંધુ આદિ । તીર્થોદક લેઈ અમર,
આવો તજુ પ્રમાદ । ૧ । તીર્થોષધિ મિશ્રિત જલે, ભરિયા તે ભૃંગાર
રજત હેમ વળી રતનાં, મૃત્તિકાના કલ્યા સાર । ૨ ।
ગાથા - બારસ જોયણ તુંગો, બારસ જોયણાએ વિત્થારો ।
જોયણ મેગં નાલુઅ, ઈગ કોડિ સરસઢિ લખાઈ । ૧ ।

દોષા

(રંગ સ્ત્રીયા રંગ રસ બન્યો મનમોહનજ દેશી)

ઈંદ્ર આદેશ સુધી કરી, મન રંગે રો હરખ્યા ચિત્ત મોજાર, અતિ ઉચ્છરંગેરે ॥
તીર્થોદક લેવા ભાણી, મનો । દેવ અનેક તિવાર । અતિ• ૧ । માગધ તીર્થ પ્રભાસનાં, મનો
ક્ષીરોદધિ તિમ ગંગ । અતિ• ૧ । પદ્મસરોવર સિંધૂના, મનો । સીતા સીતોદક ચંગ । અતિ•
૨ । પુષ્પ અનેક પ્રકારનાં, મનો । કમળ સૌરભ્ય ઉદાર । અતિ• ૧ । ચંગ ચંગેરી માલતી,
મનો । લાવે અમર તિવાર । અતિ• ૩ । હર્ષ વિનોદ આનંદસુ, મનો । ગાવે જિણગુણ માલ
। અતિ• ૧ । તીર્થોષધિ બહુ ભાતની, મનો । પુષ્પ ઉદ્ક સુવિશાલ । અતિ• ૪ । આવીઆ
સુર ગિરી ઉપરે, મનો । સ્નાત્ર કરવા અભિલાષ । અતિ• ૧ । સમકિત દ્રઢતા પામવા, મનો
। કરે જિનમભક્તિ ઉલ્લાસ । અતિ• ૫ । વૈમાનિક વાણાચ્યંતરા, મનો । જયોતિષી લુવનના
ઈશ અતિ• ૧ । ભક્તિવશે સહુ આવીયા, મનો । કેઈ કુતુહલચિત । અતિ ઉછરંગેરે ૬ ।

વસ્તુ

તથા અચ્યુત તથ અચ્યુત, ઈંડ આદેશ કરજોઈ। સવી દેવગણ લેઈ કલશ,
આદેશ પામીએ, અદ્ભૂત રૂપ સ્વરૂપ જોઈ॥ કવણ એહ પૂછુંત સામીએ, ઈંડ કહે,
“જગતારણો। પારગ અમ પરમેસ, નાયક દાયક ધર્મનિહિ કરીઈ તસુ અભિષેક”॥

દીવ

(શ્રીમુગમંધરને કહેજો - એ દેશી)

સનાત્ર કરે પ્રભુજીને અંગે, જલધારા અતિ ઉછરંગે। ઈંદ્રાદિક મલીયા
સંગેરે, સનાત્ર મહોચ્છવ કરે મનરંગે। ૧। અચ્યુતાદિક સુરપતિ મલીયા,
સામાનિક વંતર ભલીયા॥ સનાત્ર કરે, પ્રભુગણ ભરીયારે। સનાત્ર...૨।

દોહા

તવ ઈશાન સુરિંદલો, પ્રભુ બેસાડે ઉછરંગ।
સોહમંઈદ્ર તત્કષેણે કરે અભિષેક ઉમંગ।

દીવ

ચાલુ-સોહમપતિ અભિષેક કરે, વૃષભનાં ચાર તિહાં રૂપ ધરે। અડસિંગે
જિનપર કીર જરેરે, સનાત્ર॥ ૪। નમણ કરીને સુખ પાયા, બાવના ચંદન
ચરચાયા॥ કુસુમમાલા અંગે અરચાયા રે, સનાત્ર॥ ૪। બસેં પચ્ચાશ અભિષેક
કરીયા, ઈંદ્રાદિક હરબે ભરીયા, કોડી બગ્ગીશ ધન ઉવરીયારે, । સનાત્ર॥ ૫।
૫। ઈમ ઓચ્છવ કરતાં રંગે, મૂક્યા માતા ઉછરંગે, પ્રતિબિંબ સંહરીઉ
મનરંગેરે, સનાત્ર॥ ૬। નંદીશર દ્વીપે જાવે, મહોચ્છવ કરીને ગુણ ગાવે।
દીક્ષા કેવલ મનમાં ધ્યાવે રે, સનાત્ર॥ ૭। સહુ સૂર સૂરલોકે જાવે, મહોચ્છવ
કરી ગુણ ગાવે। નિશ્ચય મુક્તિપદ પાવે રે, સનાત્ર॥ ૮।

(શાગ : પ્રભાતી)

સનાત્ર મહોચ્છવ એણી પરે, જિનભક્તિ સુવિશાળ। દ્રવ્યભાવ જિન સેવતાં,
લહીએ શિવસુખ સાર। સનાત્ર॥ ૧। ચંદ્રપ્રભુ પ્રસાદથી, વીરવસહી સુખકાર। પ્રસાદ
પંચ વિરાજતા નલીનપુરે, મનોહાર। સનાત્ર॥ ૨। અચ્યુતગચ્છપતિ દીપતા, મુક્તિસાગર
સૂર। જયવંતા તસ પાટવી, રત્નસિંહ સનૂર। સનાત્ર॥ ૩। નામ સ્થાપના દ્રવ્યથી। થાય
નિકોપ રસાલ। કહે ક્ષમાલાભ એ સેવતાં, નિત નિત મંગલ માલ। સનાત્ર॥ ૪।

૧ ઈતિ વિકાસ સંવાદ ૧૮૬૬ના અરસામાં બનેલી શ્રી ક્ષમાલાભજ કૃત સનાત્રપૂજા સંપૂર્ણ।

પછી સ્નાત્રિયાઓ અછ પ્રકારી પૂજા કરે. પ્રભુજીથી અંતરપદ કરી પોતાના નવ અંગે ચાંલ્યા
કરી, આરતી-દીવાની લૂણ ઉતારી આરતી મંગળ દીવો ઉતારે. (જુઓ પાના નંબર-૧૫/૧૬)

પછી મોટી શાંતિ ભણે (પાના નંબર-૧૦૦). ઈરીયાવઠી કહી ચેત્યવંદન કરે.

શ્રી ગુણસાગરસૂરિ કૃત

શ્રી આદિનાથ પંચ કલ્યાણક પૂજા

પ્રથમ સ્નાત્ર ભજાવવું. દરેક પૂજા વખતે થાળીમાં ૮ વસ્તુઓ અંગલુછુણ, જલ, ચંદન,
પુષ્પ, વાસચૂર્ણ, ધૂપ, અભાત, અછ મંગલ, દર્પણ તૈયાર કરી હાથમાં લઈ જીબા રહેણું.

ચ્યાવન કલ્યાણક પૂજા - ૧

કુણો-૧	આદિશર આદિ પ્રભુ, આદિ જિન વ્રતધાર; આદિ તીર્થકર નમું; આદિ શાસ્ત્ર કહેનાર. ૧
	ગણધર આચાર્ય પાઠકો, મુનિ નીતિ ગુરુરાય; પ્રણમી શ્રુતદેવી સ્મરી, સ્તવું આદિ જિનરાય. ૨
	સમક્રિત પામ્યાથી ગણ્યા, ભવ પહેલે ઘનસાર ^૧ ; બીજે યુગલિક ^૨ સૂર ^૩ પછી ભૂપતિ, મહાબલ સાર ^૪ . ૩
	દેવ ^૫ ભૂપતિ વજજંધ ^૬ , યુગલિક સૂર ભવ ધાર; ^૭ વૈઘરાજ સુર અચ્યુતે, ચક્ર વજનાભ સાર ^૮ . ૪
	રાજ્ય તજ દીક્ષા લઈ, આરાધી વીશ સ્થાન; જિનનામ કર્મ બાંધી ગયા, સવર્થસિદ્ધ વિમાન ^૯ . ૫

દીવ પહેલી

(સાહેબ શ્રી વસીયા - એ દેશી)

સવર્થસિદ્ધ વિમાનમાં રે, સુરસુખ ભોગવી સાર; આદિ પ્રભુ દિલ વસીયા.
તેંત્રીશ સાગર આયુ ક્ષયે રે, આવે મનુષ્ય લોકે ધાર આદિ... ૧
દિલ વસીયા રે મારે મન વસીયા રે, ચિત્ત વસ્યા આદિ જિનરાય. આદિ... ૧
જંબુદ્વીપ ભરતક્ષેત્રમાં રે, ઈક્ષવાકુ ભૂમિ પાય. આદિ...
આ અવર્સિદ્ધી કાલમાં રે, ગીજા આરાના અંતમાંય. આદિ... ૨
નાભિકુલકર જ અગ્રણી રે, મરુદેવા તસનાર. આદિ... ૩
યુગલિક કાલાન્તે થયા રે, સરલતાના અવતાર. આદિ... ૩
જેઠ વદ્ધ ચોથના દિને રે, મરુદેવા ઉદરની માંય. આદિ...
ત્રણભદ્રેવ જીવ આવીને રે, થયા જગત સુખદાય. આદિ... ૪
ચૌદ મહા સ્વખો જુસે રે, મરુદેવા મનોહાર. આદિ...
રાત્રે અર્ધનિદ્રામાં રહી રે, જગ્યા આનંદ ધાર. આદિ... ૫

નાભિકુલકર પાસે જઈ રે, બેઠા સત્કારિત ત્યાંય. આદિ...
ગૌતમ નીતિ ગુણસૂરિ કહે રે, સ્વખ આનંદ ન માંય. આદિ...૬

કૃષો-૨ સ્વામી મેં ચૌદ સ્વખને, દીઠા અતિહિ ઉદાર;
એ સ્વખા કમથી કહું, સાંભળી ફલ કરો સાર. ૧

દીજી વીજી

(ત્રય પદને પૂજે જે હો પ્રાણી - એ દેશી)

જિનવરને પૂજુજે હો પ્રાણી, જિનવરને પૂજુજે.
સ્વામી મેં પહેલે સ્વખને દીઠો, શેત વૃષભ મનોહાર.
મહાકાય હાથી બીજે સ્વખને, ઉજવલતા ધરનાર.
ગ્રીજે સ્વખને ઉજવલ સિંહને, દીઠો સૌભ્ય આકાર;
લક્ષ્મીદેવી વર કમલે બેઠા, દીઠા આનંદ ધાર.
કલ્પ વૃક્ષાદિ પુષ્પોને ધરતી, પાંચમે માલા શ્રીકાર;
પૂર્ણ ચંદ્ર દીઠો છુંદે સ્વખને, તમહર શાંતિ દેનાર.
તમહર શીતહર સૂરજ સાતમે, મહા પ્રકાશ કરનાર;
શોભતો વિવિધ રંગી વસ્ત્રોથી, આઠમે ધજ જ્યકાર.
નવમે કળશ મંગલકર દીઠો, દશમે પચસર સાર;
અગ્નિયારમે ક્ષીરસાગર બારમે, દેવવિમાન દીઠો ધાર.
રત્નરાશિ તેરમેં દીઠો મેં, નિર્ભૂમ અંજિન ચંદુભો;
એવા સ્વખ સ્વામી મેં દીઠા, શું ફલ થાશે કહો. હો પ્રાણી...૬

સ્વખન્શો નહીં નાભિ સ્વયં કહે, અતિ મહાપુત્ર થાનાર;
ગૌતમ નીતિ ગુણસાગરસૂરિ કહે, સુણી મરુદેવા હર્ષધાર. હો પ્રાણી...૭

કાવ્ય - ભવતુ આદિ જિનેશ્વર તારાક: ત્રિભુવને ભવિ દુઃખ નિવારક:

જન્મ જરા મરણાદિ વિદારક: સકલ જીવ ગુણાદ્ય વિતારક: ૧

ॐ ક્ષો શ્રી પરમ પુરુષાય, પરમેશ્વરાય જન્મ જરા મૃત્યુ નિવારણાય શ્રીમતે શ્રી ઋષિભ
જિનેન્દ્રાય, જલં, ચંદનં, પુષ્પાદિશિ, વાસચૂર્ણિ, ધૂપં, અશતાન્દ, અષમંગલં, દર્પશિં પજમહે
સ્વાહા:

જન્મ કલ્યાણક પૂજા-૨

કૃષો-૧ પોષે ગર્ભ આનંદથી, જે જે ગર્ભ હિતકાર;
મરુદેવા તે આચરે, થાયે કાલ પસાર. ૧

દીજી વીજી

(રાગ : હે મુખડારી આ સંસારથકી જો મુજને હેઢરે રે - એ દેશી)

શ્રી જિનવરની પૂજા કરો, ભવહારી દુઃખ દૂર કારી;
તીર્થકરની પૂજા કરો, એવા નહિં મલે અન્ય ઉપકારી;
નવમાસ સાડા સાત દિન થાવે, શુભ ચૈત્ર વદિ આઠમ આવે;
મરુદેવા પુત્રને જન્માવે, ત્રણ જગમાં સુખ ઉઘોત થાવે. શ્રી...૧
સુખ સ્પર્શી પવન વહેતા થાવે, ભૂ ગંધોદક વૃષ્ટિ પાવે;
પૃથ્વી ઉચ્છવાસ હર્ષ ધરાવે, દેવ હુંહુંબિ ઘંટા રણકાવે. શ્રી...૨
આસન કંપથી જિન જન્મ જાણી, છઘન કુમરી દિલ હર્ષ આણી;
આવી માતા પાસે જોઈ ગુણભાણી, જિન જિનમાતાને નમી હરભાણી. શ્રી...૩
યોજન ભૂમિને શુદ્ધ કરે, સુગંધિત જલ છંટકાવ કરે;
ત્રણ કેળ ઘર નિર્માણ કરે, અભ્યંગ સ્નાન સવી કાર્ય કરે. શ્રી...૪
ચંદને ચર્ચી વસ્ત્ર પહેરાવે, ભૂષણો અલંકૃત કરી શોભાવે,
રક્ષા પોટલી બિંહુને બંધાવે, કહે પર્વત આયુ તુમ સુતથાવે. શ્રી...૫
આનંદે જન્મસૂતિ કર્મ કરી, ગુણ ગાતી ધરે ગઈ હર્ષ ધરી;
ગૌતમ નીતિ ગુણ કરે વાત ખરી, જિન ભક્તિયે દુર્ગતિ જય સરી. શ્રી...૬

કૃષો-૨ આસન કંપથી આવીયો, સૌધર્મન્દ્ર જિનપાસ;
પંચરૂપે જિનને લઈ, આવ્યો મેરુગિરિ પાસ. ૧

દીજી ચોથી

(રાગ : ક્રત સાતમે વિરતિ આદર્ણ રે લોલ - એ દેશી)

જિન પૂજા કહો બહુ ભાવથી રે લોલ, જેથી જાય સંસાર દુઃખકારજો;
ઘંટા સુધોખાનાદ સુણી આવીયા રે લોલ, શેષ ત્રેણ ઈન્દ્ર મેરુધારજો;
મને દેવ પૂજાનો રંગ લાગીયો રે લોલ, એથી જાય નરકાદિ ગતિ ચારજો. મને...૧
અતિ પાંદુકબલા શિલા ઉપરે રે લોલ, વરદામ માગધ પ્રભાસ જો;
ગંગા સિંધુ આદિ જલ લાવીયા રે લોલ, આઠ જાતિ કળશા ભર્યા ખાસજો. મને...૨
સૌધર્મન્દ્ર ખોળે પ્રભુ બેસાડીયા રે લોલ, ઈન્દ્ર ત્રેસઠ કરે અભિષેક જો;
ચાર વૃષભ રૂપે આઠ શુંગથી રે લોલ, નવરાવે સૌધર્મન્દ્ર છેક જો. મને...૩
એક કોડ સાઠ લાખ કળશથી રે લોલ, અભિષેક અઠીસો કરાય જો;
જિન અંગૂઠે અમૃતધારી કરી રે લોલ, વખાલંકારે પ્રભુ શણગારાય જો. મને...૪
ચોસઠ ઈન્દ્રો અભિષેક કરી ભાવથી રે લોલ, નંદીશરે મહોત્સવ કરે સાર જો;
નાભિરાજ પુત્ર જન્મોત્સવ કરી રે લોલ, નામ સ્થાપે ઋષભકુમાર જો. મને...૫
વૃષભ લંઘન પ્રભુનો વંશ ઈક્વાનુ રે લોલ, ઈક્ષુ ઈચ્છાયે ઈન્દ્રથી સ્થપાય જો;

બાળરૂપે દેવો રમાદે ઋષભને રે લોલ, ઉત્તરકુરુ કુલોથી ઉચ્છેરાય જો.   મને...૬
વૃદ્ધિ પામતા જિનેશરૂપ જોઈને રે લોલ, યુગલિકોને આનંદ થાય જો;
ગૌતમ નીતિ ગુણાંબિ સૂરિ કહે રે લોલ, નાભિ મરુદેવા આનંદ પાય જો.   મને...૭

કાવ્ય - ભવતુ આદિ જિનેશ્વર તારક: ત્રિભુવને ભવિ દુઃખ નિવારક:
જન્મ જરા મરણાદિ વિદારક: સકલ જીવ ગુણાંબિ વિતારક: ૧

ॐ હ્રિ શ્રી પરમ પુરુષાય, પરમેશ્વરાય જન્મ જરાય મૃત્યુ નિવારણાય શ્રીમતે શ્રી ઋષભ
જિનેન્દ્રાય, જલ, ચંદ્રાં, પુષ્પાંદ્રિ, વાચસ્યુર્ધી, ધૂપં, અક્ષતાન્દ્ર, અષ્મંગલં, દર્પણં યજ્ઞમહે સ્વાહાઃ

દીક્ષા કલ્યાણક પૂજા - ૩

કુદ્દો-૧ તાડ વૃક્ષ ફળપાતથી, યુગલ બાલ જીવ જાય;
કન્યા સુનંદા યુગલોથી, નાભિરાજાને દેવાય. ૧

દીક્ષા પાંચમી

(રાગ : પંદીડા સંદેશો કહેઓ મારા શ્વામને - એ દેશી)

પૂજો જિનવર ધ્યાવો જિનવર પ્રેમથી, પૂજાના ફળ સ્વર્ગ મોક્ષગતિ થાય
જો; થાશે સુનંદા ઋષભપત્ની ઈમ પાલતા, નાભિરાજાથી ઋષભ વિવાહ મંડાય
જો. પૂજો•૧ ઈન્દ્ર સપરિવાર આચાર જ્ઞાણી આવીયા, મહોત્સવ પૂર્વક લગ્ન
કિયાઓ કરાય જો; વાસવાદિ શાણગારે ઋષભ કુમારને, સુનંદા સુંમંગલા
શાયાદિથી શાણગારાય જો. પૂજો•૨ સુરનરોએ પરણાવ્યા પ્રભુજીને ઠાઠથી, કર્મ
ભોગાવલી વૈરાગ્યથી ભોગવાય જો; કાલ પ્રભાવે યુગલિકો કલાહો કરે, વાત
સાંભળી નાભિરાજાથી કહેવાય જો. પૂજો•૩ રાજી ન્યાય આપે; રાજી કરો
ઋષભને, રાજી થાય તેનો રાજ્યાભિષેક કરાય જો; જલ લેવા ગયા યુગલિકો
ત્યારે આવીને, ઈન્દ્રથી અભિષેક કરી પ્રભુ શાણગારાય જો. પૂજો•૪ લાલ્યા
જલ ત્યારે પ્રભુને અલંકૃત જોઈને, યુગલિકોથી અભિષેક ચરણોમાં કરાય જો;
વિનય જોઈ ઈન્દ્ર વિનીતાનગરી વસાવીને, વ્યવસ્થા કરી બધી સ્વયં સ્વર્ગમાં
જાય જો પૂજો•૫ ખાંધું પચે ન યુગલિકોને પ્રભુવિષિ દાખવે, તોય પચે ન ત્યારે
અન્ન ઉત્પન્ન થાય જો; કુંભકારાદિ પાંચ શિલ્પ વીશ બેદે શીખવે, ગૌતમ
નીતિ ગુણસાગરસૂરિથી કરાય જો. પૂજો•૬ પૂજો જિનવર ધ્યાવો જિનવર
પ્રેમથી.

કુદ્દો-૨ સુંમંગલા પ્રસવે યુગલ, ભરતજી બ્રાહ્મી સાર;
બાહુબલી સુંદરી યુગલ, સુનંદા પ્રસવે ધાર. ૧

દીક્ષા દશકી

(રાગ : રાઘના રમકરાં મારા રામે - એ દેશી)

જિનપૂજુ ભવ્યાતમા કરો, આતમ શુદ્ધિ સાર રે;

વિષા આતમ શુદ્ધિ નવી પામો, ભવ સમુદ્રનો પાર રે.   જિનપૂજુ...૧

સુંમંગલા અહીંસું પુત્રને, પ્રસવે યુગલિક ભાવે;

સર્વે સો પુત્રો બે પુત્રી, ઋષભ પ્રભુના થાવે રે.   જિનપૂજુ...૨

કણા ભરત બાહુબલીને બહુંતેર, ચોસઠ બ્રાહ્મી સુંદરીને,

બ્રાહ્મીને લીપી સુંદરીને, ગણિત શીખવે મન ધરીને રે.   જિનપૂજુ...૩

વૈરાગી પ્રભુ સો પુત્રોને, સો વર રાજ્યો આપે;

લોકાન્તિક વાણી સુણી, વર્ષી, દાન આપી દુઃખ કાપે રે.   જિનપૂજુ...૪

સમજાવી સપરિવાર માતા, ધરતા સંયમ ધ્યાન;

સુરનરકૃત મહા મહોત્સવે આવ્યા, સિદ્ધારથ ઉધાને રે   જિનપૂજુ...૫

અશોક તળે ચૈત્ર વદી આઈમે, ઉતારે અલંકાર;

ચાર મુદ્દિ લોચ કરી દીક્ષા લે, સાથે ચાર હજાર રે.   જિનપૂજુ...૬

છઢ તપધારી પ્રભુને ઉપનું, મન:પર્યવ જ્ઞાન સાર;

કંદ્ય મહાકંદ્યાદિ મુનિ સહ, વિચરે પ્રભુ મૌન ધાર રે.   જિનપૂજુ...૭

સાધુ કલ્પનીય આહાર પામે નહીં, પ્રભુ રહે સમતાધાર;

ગૌતમ નીતિ ગુણાંબિસૂરિ કહે, પૂજો જિન જયકાર રે.   જિનપૂજુ...૮

કાવ્ય - ભવતુ આદિ જિનેશ્વર તારક: ત્રિભુવને ભવિ દુઃખ નિવારક:

જન્મ જરા મરણાદિ વિદારક: સકલ જીવ ગુણાંબિ વિતારક: ૧

ॐ હ્રિ શ્રી પરમ પુરુષાય, પરમેશ્વરાય જન્મ જરા મૃત્યુ નિવારણાય શ્રીમતે શ્રી ઋષભ
જિનેન્દ્રાય, જલ, ચંદ્રાં, પુષ્પાંદ્રિ, વાચસ્યુર્ધી, ધૂપં, અક્ષતાન્દ્ર, અષ્મંગલં, દર્પણં યજ્ઞમહે સ્વાહાઃ

કેવલજ્ઞાન કલ્યાણક પૂજા - ૪

કુદ્દો-૧ આહાર વિષિ પૂછ્યો નહીં, સ્વયં ન જાણો લગાર;
તાપસ થઈ અરણ્યે રહ્યા, મુનિઓ ચાર હજાર. ૧

દીક્ષા સાતમી

(રાગ : ઝર ઝવો ચંદનહાર વાવો - એ દેશી)

શ્રી ઋષભદેવ જિનદેવ, પૂજોને બહુ ભાવધરી;

જેણે પૂજ્યા જિનેશ્વર દેવ, પાચ્યા તે શિવ કર્મજરી.

નમિ વિનમિ આવે તિહાં, જ્યાં સાધક જિનદેવ;

દષ કાંટા હરે, જલ છાંટી પુષ્પ ધરી કરે સેવ.
પ્રાર્થે રાજ્ય પ્રભુ આગળે, આવે ધરણેન્દ્ર ત્યાંય;
ભક્તિ જોઈ નમિ વિનમિને, વિદ્યા આપી કરે વૈતાઢ્યરાય.
મુનિ યોગ્ય આહાર મળે નહીં, નહ્યા પૂર્વ અંતરાય;
તેરમાસ દશ દિન લગી, અનાહાર રહ્યા જિનરાય.
ભિક્ષા સમય દિન દિન ફરે, ગામ નગરપુરમાંય;
ગજરથાશ અને ભૂખણો, વિધિ અજ્ઞાનજનથી દેવાય.
દાદા કાંઈ લેતા નથી, એમ શ્રેયાંસ સુણી પોકાર;
જિનને જોઈ જીતિસ્મરણ, પામી આપે ઈક્ષુરસ આહાર.
અક્ષય તૃતીયા શુભ દિને, પ્રભુનું પારણું થાવે;
ગૌતમ નીતિ ગુણસૂરિ કહે, દેવો પંચદિવ્ય પ્રગટાવે. પૂજો...૬

કુષો-૨ હસ્તિનાપુરે પારણું પ્રથમ, કરી પ્રભુ મહી તલમાંય
ગામ નગર પુર વિચરતા, બહલી દેશમાં જાય. ૧

દોષ આઈમી

(રાગ : જિલ્લાંદા ઘારા - મુલ્લાંદા ઘારા - અં દશી)

આદિશર ઘારા, આદિ જિન ઘારા દેખોરી જિનેશ.
ભગવાન દેખોરી આદિશર ઘારા, આદિ જિન ઘારા.
પ્રભાતે સપરિવાર વાંદવા જાઈશ, બાહુબલી કરે વિચાર. દેખોરી
વિહાર કર્યો પ્રભાતે પ્રભુજાએ, કરે બાહુબલી પોકાર. દેખોરી...૧
તકશીલા નગરીની બાહિર, જ્યાં પ્રભુ કાઉસ્સણ ધારી. દેખોરી
ત્યાં રલ્પીઠ રચાવે તે થાવે, ધર્મચક તીરથસાર. દેખોરી...૨
વિવિધ સાધના કરતા વિચરે, અપ્રમત્ત રહેનાર.
પરિષદ ઉપસર્ગોને સહતા, આવ્યા અયોધ્યા બહાર.
પુરિમતાલ શક્તાનનોઘાને, વટ વૃક્ષ હેઠ ધ્યાન ધાર. દેખોરી
ફાગણ કૃષ્ણ એકાદશી દિવસે, ઉત્તરાધાર રૂખસાર,
વર્ષ હજાર રહ્યા છચસ્થી, શુક્લ ધ્યાન ધરનાર.
ક્ષપક શ્રેણિ ચરીને પ્રભુ પામે, કેવલજ્ઞાન ઉદાર.
થયા લોકાલોક સર્વ ભાવોના, ત્રણે કાળ જાણનાર.
ગૌતમ નીતિ ગુણસાગરસૂરિ કહે, પ્રભુ થયા મોક્ષ દાતાર. દેખોરી...૬

કાવ્ય - ભવતુ આદિ જિનેશર તારક: ત્રિભુવને ભવિ દુઃખ નિવારક:
જન્મ જરા મરણાદિ વિદારક: સકલ જીવ ગુણાંબિ વિતારક: ૧

ॐ હ્રિ શ્રી પરમ પુરુષાય, પરમેશ્વરાય જન્મ જરા મૃત્યુ નિવારણાય શ્રીમતે શ્રી ઋખભ
જિનેન્દ્રાય, જલ, ચંદન, પુષ્પાંશિ, વાસવ્યાર્થ, પૂપ, અમતાન્દ, અધમંગલ, દર્પશિં યજ્ઞમહે
સ્વાહા:

નિવારણ કલ્યાણક પૂજા - ૫

કુષો-૧ જોજન ભૂમિ શુદ્ધ કરી, સમવસરણ રચે દેવ;
રજત સ્વર્ણ રતોતણા, ગ્રાણ ગઢ રચી કરે સેવ. ૧

દોષ નવમી

(રાગ : આવો આવો અય મેરે સાધુ - અ દશી)

જિનવર પૂજા કરવાથી, ભવિજન જિનવર પદને પાય.
ચક્રત ઉપન્યું શક્તશાળાયે, પ્રભુને કેવળજ્ઞાન;
બને વધાઈ સાથે પામી, ભરંતને હર્ષ અમાન. જિન...૧
પહેલો મહોત્સવ કોનો કરો, ભરત વિચારે કરે ન્યાય;
આ ભવ પૂરતું ચક, જિનેશર છે શાસ્વત સુખદાય. જિન...૨
સજજ થઈ આવી કહે માતને, (તુમ) સુત આવ્યા પૂર બહાર;
વાંદવા ચાલો જુઓ પુત્રાની, સિદ્ધિ સમૃદ્ધિ અપાર. જિન...૩
ગજ ઉપર બેસાડી માતને, લાવ્યા જ્યાં જિનરાય;
પુત્રાનાં ચોવીશ અતિશય સુષાતાં, અતિ આનંદ ઉભરાય. જિન...૪
હર્ષશુંશે ચક્ષુ પડલો ગોડ્યા, દીકા પુત્ર સુખદાય;
સૂર ઈન્દ્રોએ પૂજાતા પુત્રને, દેખી મરુદેવા માય. જિન...૫
પુત્ર પુત્ર કહી રહી અંધ થઈ, પુછું સુત સમાચાર;
કેમ હશે વન જંગલે ભૂખ્યો, તરસ્યો શીતાતપ ધાર. જિન...૬
સમાચાર નહીં કોઈએ દીધા, થઈ ગયા વર્ષ હજાર;
સુખી પુત્રે સુખ ખબર ન દીધા, ધિકુ ધિકુ આ સંસાર. જિન...૭
ગજ ઉપર મરુદેવા કર્મ હણી, કેવલી થઈ શિવ જાય;
ગૌતમ નીતિ ગુણાંબિસૂરિ કહે, શુભ ભાવના સુખદાય. જિન...૮

કુષો-૨ સમવસરણ બેઠા પ્રભુ, આપે દેશના ધાર;
સાંભલે બારે પર્ષદા, પશુઓ વૈર નિવાર. ૧

દોષ દશમી

(રાગ : આવો આવો દેવ મારા શુના શુના દાર - અ દશી)

આદિશર ભગવાન ઘારા, ટાળો મુજ સંસાર, ઘારા ભવસાગર હરનાર.
વૈરાગ્ય વાહિની સુણી દેશના, થયા સંસાર તજનાર;

ભરતપુત્ર ઋષભ સેનાદિ, પાંચસો થયા અણગાર.
સાતસો પૌત્રોએ પણ દીક્ષા, લીધી હર્ષ અપાર;
બ્રાહ્મી આદિ મહિલા દીક્ષા લે, બહુ સંખ્યાએ ધાર.
ભરત થયા મુખ્ય શ્રાવક સુંદરી, મુખ્ય શ્રાવિકા સાર.
ત્રિપદી દર્ઢ ચોયશી ગજધર, સ્થાયા પ્રભુજીએ ધાર.
કરુછ મહાકચ્છ વિષ સવી તાપસ, ફરી થયા અણગાર;
પૃથ્વી તલે વિચરતાં પ્રભુજી, કરતા રહે ઉપકાર.
ચક્ર પૂજી પટખંડ સાધા પણ, ચક્ર પ્રવેશ ન થાય;
ભાઈ નવ્યાણું સેવા કરવા, ભરતથી તેડાવાય.
પ્રભુને પૂછી ભાઈ અહ્નાણું, થયા તિહાં અણગાર,
યુદ્ધ કરી લીધે બાહુબલી, પણ દીક્ષા લઈ શમધાર.
કેવલી થઈ પ્રભુ પાસે જાઈશ, ધારે કાઉસ્સંગ ધ્યાન;
બ્રાહ્મી સુંદરી વચ્ચે ઉપાડે, પગ થયું કેવલજ્ઞાન.
સાઠ હજાર વર્ષ તપ કરી, કૃશ સુંદરી દીક્ષા ભાવ;
વિજયી ભરત અનુમતિયે થયા, હતા શ્રમણીવર ભાવ.
પાંચસો ગાડા ખાદ્ય વસ્તુ લઈ, ભરત પ્રભુને કહે ધાર;
મુનિઓને કહો લાભ દે જિન કહે, કલ્પે ન રાજપિંડ સાર. ઘારા...૮
આ ભવમાં મને પાત્ર લાભ નહીં, ભરત સોચે દુઃખ લાય;
ઈન્દ્ર પુષ્ટ જિનવાણી સુણી શ્રદ્ધા, ભોજન નૃપથી મંડાય. ઘારા...૧૦
પૂર્વ નવ્યાણું વાર સિદ્ધાચલે, સમવસર્ય જિન સાર;
જગ ઉપકાર કરી અધ્યાપદે, આવ્યા જગદાધાર. ઘારા...૧૧
મહા વદ્ધ તેરસે દશ હજાર મુનિ સાથે મોક્ષે જાય;
અધ્યાપદે ચોવીશ જિનમૂર્તિ, સમાન ભરતે કરાય. ઘારા...૧૨
ભરત અરિસા લુવને અનિત્ય, ભાવે કેવલી થાય;
ગૌતમ નીતિ ગુણસાગરસૂરિ કહે, પૂજો ઋષભ સુખદાય. ઘારા...૧૩
કાવ્ય - ભવતુ આદિ જિનેશ્વર તારક: ત્રિભુવને ભવિ દુઃખ નિવારક:
જન્મ જરા મરણાદિ વિદારક: સકલ જીવ ગુણાભ્ય વિતારક: ૧

ॐ હાશ્મી પરમ પુરુષાય, પરમેશ્વરાય જન્મ જરા મૃત્યુ નિવારણાય શ્રીમતે શ્રી ઋષભ
જિનેન્દ્રાય, જલ, ચંદ્રન, પુષ્પાલિ, વાસવ્યાર્થ, ધૂપ, અમતાર્દ્ર, અષ્માંગળ, દર્પશીં યજ્ઞમહે
સ્વાતા:

કળશ

(રાગ : ધન્યાશી)

ગાયા ગાયા રે, (૨) મેં આદિ જિનેશ્વર ગાયા.
પરિવારે ચોયશી સહસ મુનિ, ત્રણ લાભ સાધ્વી સવાયા;
લાભ ત્રણ પાંચ સહસ શ્રાવકો, દ્વાદશ ક્રત દીપાયા રે. મેં આદિ...૧
સહસ ચોપન પાંચ લાભ શ્રાવિકા, બહુ મુનિ આદિ શિવ પાયા;
અરિસા ભવને, ભરત આધ્યાત, લગી નૃપ કેવલી થયા રે. મેં આદિ...૨
સ્વપર કલ્યાણને કરવા જેમણે, શિથિલાચાર નિવાર્યા;
ઉત્ત્ર તપસ્વી, ઉત્ત્ર સંયમી, આર્થરક્ષિત સૂરિરાયા રે. મેં આદિ...૩
અજોડ વિદ્વાન વક્તા સંયમી, અચલગચ્છપતિ પાયા;
જૈન કર્યા તેણે લાખો ક્ષત્રિય, શિષ્ય જ્યસિણહસૂરિરાયા રે. મેં આદિ...૪
ધર્મઘોષ મહેન્દ્રસિંહ સિહપ્રભ, અજિત દવેન્દ્રસિંહ આયા;
ધર્મપ્રભસિંહ તિલક મહેન્દ્રપ્રભ, મેરણુંગ જ્યકીર્તિ રાયા રે. મેં આદિ...૫
જ્યકેસરી સિદ્ધાંતસાગર, ભાવ-સાગર ગુણનિવિ આયા;
ધર્મ મૂર્તિ કલ્યાણસાગરસૂરિ, પડ્ઢાનુપહે સૂરિરાયા રે. મેં આદિ...૬
ત્યાગીશરા પ્રભાવક સર્વે, અચલગચ્છેશ સવાયા;
પડ્ઢાનુપહે ગૌતમસાગરસૂરિ, ગુણસાગરસૂરિ આયા રે. મેં આદિ...૭
આદીશ પંચ કલ્યાણક પૂજા, શિષ્યાગ્રહથી બનાયા;
બે હજાર પાંત્રીશ વિક્રમ વર્ષ, વીર નિર્વિશ દિન પાયા રે. મેં આદિ...૮
કચ્છી ઓશવાળ જ્ઞાતિ, જિનાલય ઋષભદેવ સુપસાયા;
મુંબઈ માંડવીએ જ્ઞાતિ ઉપાશ્રેયે, ચોમાસું રહી ગુણ ગાયા રે મેં આદિ...૯
નૃત્યાદિ સહ વિવિધ વાજિંત્રે, સંગીતશોઅે ભજાયા;
ઘર ઘર મંગલ જ્યકારા, પૂજાએ બહુ સુખદાયા રે.
મેં આદિ જિનેશ્વર ગાયા.